

Ing. Anna CENIGOVÁ

PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO PODNIKATEĽOV

PRAKTICKÁ PRÍRUČKA, doplnená a aktualizovaná k 1.1.2022

Dvadsiate vydanie

rámcová účtová osnova
postupy účtovania
účtovné súvzťažnosti
príklady účtovania

www.ceniga.sk

Držíte v ruke **dvadsiate** doplnené a aktualizované vydanie praktickej príručky, ktorá sa medzi účtovníkmi dočkala prívlastkov „**účtovnícka kuchárka**“, či „**biblia účtovníka**“.

Dôvodom jej obľúbenosti sú **vyše päťdesiatročné skúsenosti** autorky **Ing. Anny Cenigovej**, ktoré nazbierala na postoch od účtovníčky malého družstva, až po vedúcu metodiky účtovníctva ministerstva. Vďaka tomu nielen spoznala široké spektrum problémov, s ktorými sa účtovníci stretávajú, ale hlavne dokáže **zrozumiteľne** poradiť pri ich riešení.

Ďalšou významnou črtou príručky je **komplexnosť** - uvádza postupy účtovania na jednotlivých účtoch **účtovej osnovy** spolu so **súvzťažnosťami** a mnohé problémy vysvetľuje na **príkladoch**.

650 strán bohatého obsahu sme zhutnili tak, aby táto príručka ozaj mohla byť stále „pri ruke“ a dobre poslúžila každému účtovníkovi.

Vydavateľ

ISBN 978-80-973274-2-2

9 788097 327422

© **Ing. Anna Cenigová**

Všetky práva sú vyhradené. Táto publikácia ani žiadna jej časť sa nesmie reprodukovať bez súhlasu autorky.

ISBN 978-80-973274-2-2

Predslov	7
Zoznam použitých skratiek	8

RÁMCOVÁ ÚČTOVÁ OSNOVA PRE PODNIKATEĽOV 11

POSTUPY ÚČTOVANIA / ÚČTOVNÉ SÚVZŤAŽNOSTI 21 / 393

Úvod

Veľkostné skupiny účtovných jednotiek	22 / ---
Opatrenie MF SR č. 23054/2002-92	24 / ---
Základné ustanovenie § 1 a Všeobecné ustanovenia § 2, 2a, 3, 4, 6, 11	25 / ---
Zásady pre členenie majetku a záväzkov § 12 až 17	33 / ---
Zásady pre tvorbu a zúčtovanie opravných položiek § 18	46 / ---
Zásady pre tvorbu a použitie rezerv § 19	49 / ---
Účtovanie kurzových rozdielov § 24	51 / ---
Účtovanie pri zlúčení, splynutí a rozdelení § 26	54 / ---
Účtovanie predaja podniku § 27	61 / ---
Účtovanie nepeňažných vkladov a nepeňažných príspevkov § 27a	62 / ---
Účtovanie kapitálového fondu z príspevkov § 27b	63 / ---
Účtovanie pri zrušení obchodných spoločností, družstiev alebo štátnych podnikov s likvidáciou § 28	64 / ---
Účtovanie v konkurze a v reštrukturalizácii § 29	66 / ---
Účtovanie zákazkovej výroby § 30	68 / ---
Účtovanie finančného prenájmu § 30a	71 / ---
Účtovanie o emisných kvótach § 30b	73 / ---
Účtovanie koncesie u koncesionára § 30c	74 / ---
Účtovanie výstavby nehnuteľnosti určenej na predaj § 30d	76 / ---
Účtovanie garantovanej energetickej služby § 30e	77 / ---
Osobitné ustanovenia o postupoch účtovania § 31	79 / ---

0 – Dlhodobý majetok § 32, 21 79 / 394

Technické zhodnotenie	81 / ---
Spôsoby oceňovania dlhodobého majetku	83 / ---
01 – Dlhodobý nehmotný majetok § 37	84 / 394
02, 03 – Dlhodobý hmotný majetok, príslušenstvo, technická rekultivácia, biologická rekultivácia	93 / ---
02 – Dlhodobý hmotný majetok – odpisovaný § 38	97 / 399
03 – Dlhodobý hmotný majetok – neodpisovaný § 38, 33	111 / 411
04 – Obstaranie dlhodobého majetku § 34, 35	115 / 417
05 – Poskytnuté preddavky na dlhodobý majetok § 33	120 / 419
06 – Dlhodobý finančný majetok § 13, 14	121 / 419
07, 08 – Oprávky k dlhodobému nehmotnému majetku a hmotnému majetku, odpisovanie a vyradaovanie majetku § 20, 36	141 / 433
09 – Opravné položky k dlhodobému majetku § 18	149 / 434

Účtovanie technického zhodnotenia majetku nájomcom § 41	154 / ---
Účtovanie dlhodobého majetku na analytických účtoch § 42	155 / ---
1 – Zásoby, prirodzené úbytky zásob § 43, 22, 23	156 / 436
Účtovanie zásob na syntetických účtoch § 44	163 / ---
11 – Materiál	163 / 436
12 – Zásoby vlastnej výroby	170 / 444
13 – Tovar	181 / 452
19 – Opravné položky k zásobám	188 / 460
Účtovanie zásob spôsobom B	--- / 461
2 – Finančné účty § 46, 47	191 / 463
21 – Peniaze	191 / 463
22 – Účty v bankách	197 / 469
23 – Bežné bankové úvery	201 / 475
24 – Iné krátkodobé finančné výpomoci	202 / 477
25 – Krátkodobý finančný majetok	203 / 478
26 – Prevody medzi finančnými účtami	213 / 484
29 – Opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku	214 / 484
3 – Zúčtovacie vzťahy § 48	215 / 485
31 – Pohľadávky § 49	221 / 485
32 – Záväzky § 50	228 / 494
33 – Zúčtovanie so zamestnancami a orgánmi sociálneho poistenia a zdravotného poistenia § 51	236 / 503
34 – Zúčtovanie daní a dotácií § 52, 52a, 52b	240 / 507
35 – Pohľadávky voči spoločníkom a združeniu § 53	252 / 516
36 – Záväzky voči spoločníkom a združeniu § 54	257 / 519
37 – Iné pohľadávky a iné záväzky § 55	261 / 522
38 – Časové rozlíšenie nákladov a výnosov § 56, 5	266 / 527
39 – Opravná položka k zúčt. vzťahom a vnútorné zúčtovanie § 57	274 / 531
4 – Kapitálové účty a dlhodobé záväzky § 58, 59	278 / 534
41 – Základné imanie a kapitálové fondy § 59, 25	279 / 534
42 – Fondy tvorené zo zisku a prevedené výsledky hospodárenia § 59, 25	297 / 548
43 – Výsledok hospodárenia § 59, 7	301 / 550
45 – Rezervy § 60, 19	303 / 551
46 – Bankové úvery § 61	306 / 552
47 – Dlhodobé záväzky § 61	307 / 553
48 – Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka § 61	314 / 561
49 – Fyzická osoba – podnikateľ § 62	315 / 561
5 a 6 – Náklady a výnosy	316 / ---
5 – Náklady § 63	317 / 562
50 – Spotrebované nákupy § 64	318 / 562
51 – Služby § 65	321 / 566

52 – Osobné náklady § 66	326 / 571
53 – Dane a poplatky § 67	331 / 574
54 – Iné náklady na hospodársku činnosť § 68	333 / 575
55 – Odpisy a opravné položky k dlhodobému majetku § 69	340 / 579
56 – Finančné náklady § 70	341 / 580
59 – Dane z príjmov a prevodové účty § 73, 10	347 / 584

6 – Výnosy § 74 357 / 586

60 – Tržby za vlastné výkony a tovar § 75	358 / 586
61 – Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob § 76	361 / 593
62 – Aktivácia § 77	363 / 596
64 – Iné výnosy z hospodárskej činnosti § 78	364 / 597
65 – Zúčtovanie niektorých položiek z hospodárskej činnosti § 79	367 / 600
66 – Finančné výnosy § 80	367 / 600

7 – Uzávierkové účty a podsúvahové účty § 84, 7, 8, 9 374 / 605

75 až 79 – Podsúvahové účty § 85	379 / 607
--	-----------

8 a 9 – Vnútroorganizačné účtovníctvo 381 / - - -

Prechodné a záverečné ustanovenia § 86 až 88	381 / - - -
--	-------------

ÚČTOVNÉ SÚVZŤAŽNOSTI - - - / 393

pozri vyššie – **POSTUPY ÚČTOVANIA** – čísla strán za lomkou

PRÍKLADY ÚČTOVANIA 609

1. Účtovanie stravovania zabezpečeného zamestnávateľom pre zamestnancov	610
2. Prípady účtovania preddavkov poskytnutých a prijatých pred splnením dodávky, ak dodávateľ vyhotoví faktúru na DPH z prijatého preddavku	617
3. Vykazovanie dlhodobých pohľadávok a dlhodobých záväzkov podľa zostatkovej doby ich splatnosti ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka	620
4. Výpočet a účtovanie odloženej dane z príjmov	621
5. Účtovanie zákazkovej výroby	626
6. Účtovanie organizačnej zložky v účtovníctve zriaďovateľa	631
7. Účtovanie správy bytového domu správcom	634
8. Účtovanie správy bytového domu spoločenstvom	643
9. Postup účtovania pri prechode zo sústavy jednoduchého účtovníctva do sústavy podvojného účtovníctva podnikateľov	646
10. Postup účtovania nákladov a výnosov v účtovníctve správcu cudzieho majetku	649

PREDSLOV

Vážení čitatelia,

dostáva sa Vám do rúk dvadsiate vydanie praktickej príručky „**PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO PODNIKATEĽOV**“, aktualizované a doplnené k 1.1.2022.

Základ publikácie tvorí Opatrenie MF SR zo 16. decembra 2002, číslo 23054/2002-92 v znení neskorších predpisov (ďalej len „opatrenie“), ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva. Opatrenie je v úplnom znení obsiahnuté v časti „Postupy účtovania“ a od ostatného textu sa odlišuje typom písma „*kurzívou*“. Jednotlivé ustanovenia (§§) sú prevzaté a usporiadané v príručke v poradí za sebou, avšak v niektorých prípadoch sú začlenené podľa ich vecného obsahu k príslušným syntetickým účtom rámcovej účtovej osnovy.

Opatrenie je v príručke doplnené podrobnejším výkladom obsahovej náplne jednotlivých účtov, vo vybraných prípadoch priamo z príslušných ustanovení nadväzujúcich právnych predpisov, napr. Obchodného zákonníka, Zákona o štátnom podniku, Stavebného zákona, Zákona o dani z príjmov, Zákonníka práce, z odbornej literatúry, ako aj z osobných praktických skúseností.

Publikácia obsahuje aj súvzťažné účtovanie pri všetkých účtoch rámcovej účtovej osnovy a tiež niektoré príklady účtovania. Svojím zameraním má charakter príručky – pomôcky. Verím, že bude dobrým pomocníkom pre každého, kto vedie podvojnú účtovníctvo pre podnikateľov, alebo koho zaujímajú informácie z podvojného účtovníctva.

Ďakujem za Vašu priazeň, pripomienky a námety.

Ing. Anna Cenigová
cenigova@ceniga.sk

- a) suma, ktorá tvorí kladný rozdiel medzi ocenením podľa § 25 ods. 1 zákona, t.j. ocenením v účtovníctve pri nadobudnutí majetku a reálnou hodnotou tohto majetku (zníženie reálnej hodnoty), sa účtuje na ťarchu účtu 565 – Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k finančnému majetku so súvzťažným zápisom v prospech účtu 096; ak sa účtovala zmena reálnej hodnoty v prospech účtu 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov, vyjadri sa zníženie hodnoty opačným zápisom na ťarchu účtu 414 a v prospech analytického účtu k účtu 063,
- b) suma, ktorá tvorí kladný rozdiel medzi reálnou hodnotou tohto majetku a ocenením podľa § 25 ods. 1 zákona, t.j. ocenením v účtovníctve pri nadobudnutí majetku (zvýšenie reálnej hodnoty) a je k tomuto majetku vytvorená opravná položka,
 - 1) vo výške vytvorenej opravnej položky sa zúčtuje na ťarchu účtu 096 so súvzťažným zápisom v prospech účtu 565 – Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k finančnému majetku,
 - 2) vo výške sumy tvoriacej rozdiel sa účtuje na ťarchu účtu 063 – Realizovateľné cenné papiere a podiely so súvzťažným zápisom v prospech účtu 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov.

Podľa § 18 ods. 3 opatrenia opravná položka k podielovým cenným papierom a podielom (účtovaným na účtoch 061, 062), ktorých hodnota sa oceňuje metódou vlastného imania, sa účtuje, ak predpokladané budúce ekonomické úžitky z tohto majetku sú nižšie ako je hodnota tohto majetku ocenená metódou vlastného imania. Opravná položka sa účtuje primerane ako pri realizovateľných cenných papieroch a podieloch, pričom sa pri jej účtovaní posudzuje hodnota majetku ocenená metódou vlastného imania a hodnota majetku znížená o predpokladané nižšie ekonomické úžitky.

Podľa § 21 ods. 6 opatrenia hodnota dlhodobého finančného majetku, ktorým sú pôžičky (účtované na účtoch 066, 067), ak sú neúročené alebo úročené nižšou úrokovou sadzbou, ako je obvyklá úroková sadzba, sa upraví opravnou položkou na jej súčasnú hodnotu.

Tvorba opravnej položky k dlhodobému finančnému majetku účtovanému v účtovej skupine 06 – Dlhodobý finančný majetok, k obstarávanému dlhodobému finančnému majetku účtovanému na účte 043 a k poskytnutým preddavkom na dlhodobý finančný majetok účtovaným na účte 053 sa účtuje na ťarchu účtu 565 – Tvorba a zúčtovanie opravnej položky k finančnému majetku so súvzťažným zápisom v prospech účtu 096 – Opravné položky k dlhodobému finančnému majetku.

Zúčtovanie opravnej položky z dôvodu vyradenia majetku z účtovníctva, napr. pri predaji, odpise poskytnutého preddavku sa účtuje na ťarchu účtu 096 so súvzťažným zápisom v prospech príslušného účtu účtovej skupiny 06, účtu 043 a účtu 053.

Zúčtovanie opravnej položky z dôvodu úplného alebo čiastočného zániku opodstatneného predpokladu trvania zníženia hodnoty majetku sa účtuje na ťarchu účtu 096 so súvzťažným zápisom v prospech účtu 565 – Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k finančnému majetku.

Opravné položky v cudzej mene – účet 095 a 096

Cenné papiere a podiely, poskytnuté preddavky na dlhodobý majetok a pôžičky, ak sú vyjadrené v cudzej mene, podľa § 4 ods. 7 zákona účtujú sa aj opravné položky k nim vytvorené v eurách aj v cudzej mene.

Pri tvorbe a zúčtovaní opravných položiek sa prepočíta cudzia mena na eurá ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu rovnakým kurzom, akým je majetok prepočítaný (ocenený) v účtovníctve v okamihu, keď sa k tomuto majetku opravná položka tvorí alebo zúčtováva. V súlade s § 24 ods. 1 opatrenia na účtoch opravných položiek sa o kurzových rozdieloch ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu neúčtuje.

Kurzové rozdiely podľa § 24 ods. 4 opatrenia sa účtujú zo stavu opravných položiek vyjadrených v cudzej mene ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka s výnimkou opravných položiek k poskytnutým preddavkom. Stav opravných položiek vyjadrených v cudzej mene k dlhodobému finančnému majetku sa prepočíta na eurá referenčným výmenným kurzom vyhláseným ECB alebo NBS v deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a vzniknuté kurzové rozdiely sa účtujú na ťarchu účtu 563 – Kurzové straty alebo v prospech účtu 663 – Kurzové zisky so súvzťažným zápisom na účte 096.

§ 39

Účtovanie opravnej položky k nadobudnutému majetku

(od 1.1.2003 tvorba OP zrušená)

097 – Opravná položka k nadobudnutému majetku

098 – Oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku

(1) Na účte 097 – Opravná položka k nadobudnutému majetku sa účtuje pri prevode majetku štátu podľa osobitného predpisu²⁸⁾ a pri predaji podniku, pokiaľ sa nevykonáva individuálne precenenie jednotlivých zložiek majetku. O tejto opravnej položke sa účtuje ako o rozdiel medzi kúpnu cenou pri predaji alebo cenou dosiahnutou vydražením a hodnotou majetku, ktorou sa ocenil v účtovníctve privatizovaného subjektu alebo predávajúceho zníženou o prevzaté záväzky. Účet 097 – Opravná položka k nadobudnutému majetku môže mať podľa svojho charakteru aktívny zostatok alebo pasívny zostatok. Majetok na príslušných majetkových účtoch sa pritom ocení zostatkovou cenou z účtovníctva privatizovaného subjektu alebo predávajúceho.

(2) Ak sa individuálne precenenie jednotlivých zložiek majetku nevykonáva, zaúčtuje sa opravná položka k majetku na účte 097 – Opravná položka k nadobudnutému majetku. Do opravnej položky sa nezahrňa cena pozemkov, ktorá sa zaúčtuje na účte 031 – Pozemky v dohodnutej cene; pokiaľ nie je cena pozemkov dohodnutá osobitne, zaúčtujú sa pozemky v ocenení podľa osobitného predpisu.

(3) Majetok sa môže dodatočne individuálne preceniť na základe odborného odhadu, a to len do výšky kúpnej ceny, alebo ceny dosiahnutej vydražením a o výsledok precenenia sa upraví opravná položka. Dodatočné precenenie sa môže vykonať najneskoršie do termínu prvého zostavenia účtovnej závierky; pokiaľ od nadobudnutia majetku do uzatvorenia účtovných kníh neuplynú tri mesiace, možno vykonať precenenie aj v nasledujúcom

účtovnom období. Dodatočné precenenie sa týka všetkého takto obstaraného majetku s výnimkou pohľadávok, prechodných účtov aktív a účtov peňažných prostriedkov.

(4) Opravná položka sa odpisuje do nákladov alebo výnosov, pravidelne počas 15 rokov od nadobudnutia dlhodobého majetku, a to nepriamo prostredníctvom účtu 098 – Oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku. Pri jej úplnom odpísaní sa vyradí z účtovníctva, zaúčtovaním v prospech alebo na ťarchu účtu 097 – Opravná položka k nadobudnutému majetku. Neodpísaná časť opravnej položky k nadobudnutému majetku sa jednorazovo odpíše podľa povahy do nákladov alebo výnosov pri predaji alebo vklade celého súboru majetku. Pri predaji alebo vklade časti dlhodobého majetku, ku ktorému sa opravná položka viaže, sa odpíše pomerná časť opravnej položky podľa povahy do nákladov alebo výnosov. (Predposledná a posledná veta bola doplnená opatrením MF SR č. 21831/1999 s účinnosťou od 1.1.2000).

Podľa § 86 ods. 2 opatrenia sa s účinnosťou od 1.1.2003 nové opravné položky k nadobudnutému majetku na účte 097 už neúčtujú. Opravné položky vytvorené pred rokom 2003 sa doodpisujú podľa § 39 ods. 4 opatrenia.

Poznámka:

Opravná položka k nadobudnutému majetku musí byť plne odpísaná a zrušená najneskôr do 31.12.2017.

§ 40

Účtovanie nájmu majetku

(Vypustené od 1.1.2005)

§ 41

Účtovanie technického zhodnotenia majetku odpisovaného nájmomcom

(1) Technické zhodnotenie vykonané na prenajatom majetku a odpisované nájmomcom sa odpíše v priebehu nájmu.

(2) Zostatková cena technického zhodnotenia pri predčasnom skončení nájmu sa účtuje takto:

a) v účtovníctve nájmomcu do nákladov na ťarchu účtu 551 – Odpisy dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku,

b) ak sa nájomca s prenajímateľom dohodnú o odplatnom prevode technického zhodnotenia, účtuje sa o takomto prevode v účtovníctve nájmomcu ako o predaji dlhodobého hmotného majetku.

(3) Náklady na uvedenie prenajatého majetku do predchádzajúceho stavu sa účtujú v účtovníctve nájmomcu do ostatných nákladov na hospodársku činnosť.

(4) Technické zhodnotenie prenajatého dlhodobého majetku odpisované nájmomcom sa účtuje na účte, na ktorom by sa tento majetok účtoval, ak by bol nájomca jeho vlastníkom.

Podľa § 24 ods. 2 zákona o dani z príjmov technické zhodnotenie prenajatého hmotného majetku uhradené nájmomcom môže odpisovať nájomca na základe písomnej zmluvy s vlastníkom, ak vlastníkom nezvýšil vstupnú cenu hmotného majetku o tieto výdavky.

§ 42

Účtovanie dlhodobého majetku na analytických účtoch

(1) Na analytických účtoch sa účtuje

a) podľa jednotlivých zložiek dlhodobého majetku pričom pri súbore hnutelných vecí a majetku, ktorého súčasťou ocenenia je aj príslušenstvo sa analytické účty vytvárajú pre jednotlivé súbory a pre majetok vrátane príslušenstva a ak sa k súboru hnutelných vecí priradí ďalšia vec a k majetku sa priradí príslušenstvo alebo sa vyradí, upraví sa ocenenie na príslušnom analytickom účte,

b) podľa účelu ustanoveného osobitnými predpismi alebo vyplývajúceho z požiadaviek riadenia účtovnej jednotky,

c) ak je účtovná jednotka nájomcom, osobitne majetok podľa § 32 ods. 2 písm. c) a e),

d) osobitne majetok daný do zálohy alebo ktorým sa iným spôsobom ručí za záväzky.

(2) Analytická evidencia podľa jednotlivých zložiek dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku slúži na jeho identifikáciu a obsahuje najmä názov alebo opis majetku, číselné označenie, dátum jeho obstarania a uvedenia do užívania, dátum zaúčtovania na účte účtovnej skupiny 01, 02 a 03, ocenenie, údaje o zvolenom postupe účtovného odpisovania a daňového odpisovania, sadzby účtovných odpisov a daňových odpisov, sumy účtovných odpisov a daňových odpisov za zdaňovacie obdobie, účtovnú zostatkovú cenu a daňovú zostatkovú cenu, dátum a spôsob vyradenia. V analytickej evidencii dlhodobého majetku sa uvádza vecné bremeno k dlhodobému majetku, poskytnutá dotácia, podpora alebo príspevok (ďalej len „dotácia“) na dlhodobý majetok, záložné právo k dlhodobému majetku a podobne. Pri súbore hnutelných vecí a majetku, ktorého súčasťou je aj príslušenstvo, sa jednotlivé časti súboru a jednotlivé kusy majetku zaznamenávajú v analytickej evidencii vo fyzickom a hodnotovom vyjadrení. Ak sa k súboru hnutelných vecí priradí ďalšia vec a k majetku sa priradí príslušenstvo alebo naopak vyradí, zaznamenáva sa v analytickej evidencii aj dátum priradenia alebo vyradenia tejto veci alebo príslušenstva.

(3) Analytické účty dlhodobého finančného majetku sa vedú podľa jeho jednotlivých zložiek, pri preddavkoch a pôžičkách podľa jednotlivých dlžníkov. Analytická evidencia obsahuje údaje potrebné na identifikáciu dlhodobého finančného majetku alebo údaje ustanovené osobitnými predpismi. Analytické účty k cenným papierom a podielom sa vytvárajú podľa ich členenia uvedeného v § 14.

Podľa ods. 1 písm. c) účtovná jednotka, ktorá je nájomcom účtuje osobitne na analytických účtoch technické zhodnotenie prenajatého dlhodobého hmotného majetku, ktoré na základe písomnej zmluvy s vlastníkom alebo správcom odpisuje nájomca za podmienok ustanovených v § 24 ods. 2 zákona o dani z príjmov.

Cenné papiere a podiely podľa § 14 ods. 3 opatrenia sa sledujú na analytických účtoch podľa druhu cenných papierov, emitentov a mien, na ktoré cenné papiere a podiely znejú.

ÚČTOVÁ TRIEDA I – Zásoby

Podľa § 17 ods. 2 opatrenia zásobami sú

- a) materiál,
- b) nedokončená výroba, polotovary vlastnej výroby, výrobky a zvieratá,
- c) tovar.

O huteľných veciach s dobou použiteľnosti najviac jeden rok sa účtuje bez ohľadu na obstarávaciu cenu ako o zásobách.

§ 43

Účtovanie zásob

(1) Účtovanie obstarania a úbytku zásob sa vykonáva podľa spôsobu A alebo B. Účtovanie zásob podľa spôsobu A môžu použiť všetky účtovné jednotky, pre ktoré platí toto opatrenie. Účtovanie zásob podľa spôsobu B sa vzťahuje na tie účtovné jednotky, na ktoré sa nevzťahuje povinnosť podľa § 19 zákona. V účtovnej jednotke, v ktorej sa zásoby účtujú podľa spôsobu B a ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka sú splnené aspoň dve z podmienok uvedených v § 19 ods. 1 písm. a) prvom až treťom bode zákona, sa od nasledujúceho účtovného obdobia účtujú zásoby podľa spôsobu A.

(2) Spôsobom A sa účtujú zásoby takto:

a) v priebehu účtovného obdobia sa zložky obstarávacej ceny nakupovaných zásob účtujú na ťarchu účtu 111 – Obstaranie materiálu alebo na ťarchu účtu 131 – Obstaranie tovaru so súvzťažným zápisom na príslušných účtoch zúčtovacích vzťahov, alebo na finančných účtoch; vnútroorganizačné služby, ktoré súvisia s prepravou dodávok zásob a vlastné náklady na spracovanie materiálu sa aktivujú; aktivácia materiálu, služieb a tovaru sa účtuje na ťarchu príslušných účtov zásob so súvzťažným zápisom v prospech účtov účtovej skupiny 62 – Aktivácia,

b) prevzatie materiálu a tovaru na sklad sa účtuje v účtovníctve účtovnej jednotky v obstarávacích cenách pri nákupoch a vo vlastných nákladoch pri zásobách vlastnej výroby účtovným zápisom na ťarchu účtu 112 – Materiál na sklade alebo 132 – Tovar na sklade a v predajniach a v prospech účtu 111 – Obstaranie materiálu alebo 131 – Obstaranie tovaru,

c) spotreba materiálu a predaj tovaru sa účtuje na ťarchu príslušných účtov účtovej skupiny 50 – Spotrebované nákupy a pri predaji materiálu na ťarchu účtu 542 – Predaný materiál so súvzťažným zápisom na príslušnom účte zásob,

d) inventarizačné rozdiely materiálu a tovaru podľa § 11 sa účtujú na ťarchu účtu 549 – Manká a škody, ak ide o manká a v prospech účtu 648 – Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti, ak ide o prebytky alebo v prospech účtov účtovej skupiny 50 – Spotrebované nákupy, ak je možné preukázať, že prišlo k prebytku nesprávnym účtovaním spotreby materiálu alebo predávaného tovaru; úbytky materiálu a tovaru do výšky noriem prirodzených úbytkov sa účtujú na ťarchu účtov účtovej skupiny 50 – Spotrebované nákupy.

(3) Zásoby vlastnej výroby sa spôsobom A účtujú takto:

a) v priebehu účtovného obdobia sa prírastky zásob vlastnej výroby ocenené vlastnými nákladmi účtujú na ťarchu účtov účtovej skupiny 12 – Zásoby vlastnej výroby so súvzťažným zápisom v prospech príslušných účtov účtovej skupiny 61 – Zmeny stavu

vnútroorganizačných zásob; pri vyskladnení zásob sa účtuje na ťarchu príslušných účtov účtovej skupiny 61 – Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob a v prospech príslušných účtov účtovej skupiny 12 – Zásoby vlastnej výroby,

b) inventarizačné rozdiely zásob vlastnej výroby podľa § 11 sa účtujú na ťarchu účtu 549 – Manká a škody, ak ide o manká a v prospech účtov účtovej skupiny 61 – Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob, ak ide o prebytky; úbytky zásob do výšky noriem prirodzených úbytkov sa účtujú na ťarchu účtov účtovej skupiny 61 – Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob.

(4) Spôsobom B sa účtujú zásoby takto:

a) v priebehu účtovného obdobia sa zložky obstarávacej ceny nakupovaných zásob účtujú na ťarchu príslušných účtov účtovej skupiny 50 – Spotrebované nákupy so súvzťažným zápisom na príslušných účtoch zúčtovacích vzťahov alebo na finančných účtoch, pričom sa aktivujú vnútroorganizačné služby, ktoré súvisia s prepravou a dodávkou zásob a vlastné náklady na spracovanie materiálu; aktivácia materiálu, služieb a tovaru sa účtuje na ťarchu účtov účtovej skupiny 50 – Spotrebované nákupy súvzťažne s príslušným účtom účtovej skupiny 62 – Aktivácia,

b) pri uzavieraní účtovných kníh sa začiatkové stavy účtov 112 – Materiál na sklade a 132 – Tovar na sklade a v predajniach účtujú na ťarchu účtov 501 – Spotreba materiálu a 504 – Predaný tovar; stav zásob podľa inventarizácie sa účtuje pri materiáli na ťarchu účtu 112 – Materiál na sklade so súvzťažným zápisom na účte 501 – Spotreba materiálu a na ťarchu účtu 132 – Tovar na sklade a v predajniach so súvzťažným zápisom na účte 504 – Predaný tovar; manká a škody sa účtujú na ťarchu účtu 549 – Manká a škody; prebytky zásob sa účtujú v prospech účtu 648 – Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti alebo v prospech účtov účtovej skupiny 50 – Spotrebované nákupy, ak možno preukázať, že došlo k prebytku nesprávnym účtovaním spotreby materiálu alebo predaného tovaru.

(5) Zásoby vlastnej výroby sa spôsobom B účtujú takto:

a) v priebehu účtovného obdobia sa v účtovej skupine 12 – Zásoby vlastnej výroby nevykonávajú žiadne účtovné zápisy a vynaložené náklady na výrobu alebo inú činnosť sa účtujú na príslušných účtoch účtovej triedy 5 – Náklady,

b) pri uzavieraní účtovných kníh sa začiatkové stavy zásob účtované na príslušných účtoch účtovej skupiny 12 – Zásoby vlastnej výroby účtujú na ťarchu príslušných účtov účtovej skupiny 61 – Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob; stav zásob podľa inventarizácie sa účtuje na ťarchu príslušných účtov účtovej skupiny 12 – Zásoby vlastnej výroby so súvzťažným zápisom na príslušný účet účtovej skupiny 61 – Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob; manká a škody sa účtujú na ťarchu účtu 549 – Manká a škody; prebytky zásob sa účtujú súvzťažne s príslušným účtom účtovej skupiny 61 – Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob.

(6) Ak sa použije spôsob B účtovania zásob, analytická evidencia sa vedie formou skladovej evidencie tak, aby bolo možné zistiť a preukázať stav zásob a zložky obstarávacej ceny zásob aj v priebehu účtovného obdobia.

(7) Pri uzavieraní účtovných kníh, sa spôsobom A aj spôsobom B účtovania zásob, účtujú zásoby, ktoré sa nenachádzajú v účtovej jednotke na ťarchu účtu 119 – Materiál na ceste alebo 139 – Tovar na ceste. Nevyfakturované dodávky sa účtujú v prospech účtu 326 – Nevyfakturované dodávky, 476 – Dlhodobé nevyfakturované dodávky, 323 – Krátkodobé rezervy alebo na účty účtovej skupiny 45 – Rezervy.

(8) Pri účtovaní zásob spôsobom A, sa môžu nákupy materiálu účtovať priamo na účte 112 – Materiál na sklade, nákupy zvierat na účte 124 – Zvieratá a nákupy tovaru na účte 132 – Tovar na sklade a v predajniach.

(9) Zásoby odovzdané na spracovanie inej účtovnej jednotke, do konsignačných skladov alebo požičané mimo účtovnej jednotky sa sledujú na analytických účtoch a v analytickej evidencii sa zaznamenáva miesto ich uloženia.

(10) O sumu nákladov na externé spracovanie materiálu alebo o vlastné náklady vynaložené na spracovanie materiálu vlastnou činnosťou, sa zvyšuje ocenenie zásob.

(11) Zásoby prevzaté účtovnou jednotkou na spracovanie, vypožičané od iných subjektov, došlé účtovnej jednotke omylom a informácie o konsignačnom sklade sa zaznamenávajú na podsúvahových účtoch s uvedením druhu zásob a ich ocenenia.

(12) Renovácia náhradných dielcov a úprava zásob vykonávaná vo vlastnej réžii sa aktivuje a náklady na renováciu a úpravu sú zložkou ocenenia náhradných dielcov a zásob na sklade.

(13) Prevod zásob vlastnej výroby do vlastných predajní sa účtuje prostredníctvom účtu 621 – Aktivácia materiálu a tovaru.

(14) Normy prirodzených úbytkov zásob a druhy materiálov účtovaných priamo do spotreby bez zaúčtovania na sklad sú uvedené vo vnútornom predpise účtovnej jednotky so zohľadnením toho, že spotreba materiálu vykázaná v účtovnej závierke zodpovedá skutočnej spotrebe materiálu.

Z ustanovenia § 43 ods. 1 opatrenia vyplýva, že účtovné jednotky, ktoré musia mať účtovnú závierku overenú audítorom podľa § 19 zákona, uplatňujú účtovanie zásob spôsobom A. Ostatné účtovné jednotky môžu účtovať zásoby spôsobom A alebo spôsobom B. Ak používajú spôsob B a ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka splnia aspoň dve z podmienok uvedených v § 19 ods. 1 písm. a) zákona, musia prejsť od nasledujúceho účtovného obdobia na účtovanie zásob spôsobom A.

Prirodzené úbytky zásob

Z § 43 ods. 14 opatrenia vyplýva účtovnej jednotke možnosť stanoviť si vnútorným predpisom normy prirodzených úbytkov zásob, v rámci ktorých prirodzené úbytky zásob nie sú z účtovného hľadiska mankom ani škodou.

Podľa § 43 a § 68 ods. 8 opatrenia úbytok zásob do výšky stanovenej normy prirodzených úbytkov sa účtuje podľa charakteru na ťarchu účtu 501 – Spotreba materiálu, 504 – Predaný tovar alebo na ťarchu príslušného účtu účtovej skupiny 61 – Zmena stavu vnútroorganizačných zásob.

Je preto v záujme účtovnej jednotky, aby si vnútorným predpisom vymedzila objektívne kritéria pre uplatňovanie takýchto noriem, určila konkrétne druhy alebo položky zásob (materiálu, tovaru, nedokončenej výroby, polotovarov vlastnej výroby, výrobkov a zvierat), u ktorých dochádza k prirodzeným úbytkom (stratám) pri ich skladovaní, predaji, spotrebe a inej manipulácii s nimi a u mladých zvierat pri ich odchove.

Vo vnútornom predpise (smernici) účtovná jednotka si stanoví najmä

a) druh zásob alebo jednotlivé položky zásob vrátane zvierat, na ktoré sa

- stanovené normy vzťahujú a výšku normy prirodzených úbytkov (strát) v % pre jednotlivé druhy (položky) zásob,
- b) účel stanovených noriem, napr. normy strát sa stanovujú na krytie prirodzených (nezavinенých) úbytkov, vznikajúcich
 - b1) dlhotrvajúcim skladovaním (vyschnutím, vyparením, hnilobou, rozkladom, presakovaním, činnosťou mikroorganizmov a pod.),
 - b2) manipuláciou so zásobami v skladoch (rozliatím, rozprášením, zachytením na stenách nádob, otlčením a pod.),
 - b3) v predajniach tovaru (vysušením, vyparením, rozliatím, rozptýlením, tvrdnutím, rozkladom, roztopením a pod.),
 - b4) pri odchove mladých zvierat prirodzeným (nezavinенým) uhytním,
 - c) základňu, z ktorej sa vypočíta celkový úbytok (strata) do normy, napr.
 - c1) priemerný obrat zásob v merných jednotkách,
 - c2) vyskladnené množstvo zásob v merných jednotkách,
 - c3) predaný tovar v obstarávacej cene,
 - d) spôsob výpočtu úbytku do normy pri jednotlivých druhoch zásob,
 - e) podmienky, pri ktorých je možné normy prirodzených úbytkov zásob uplatniť, napr. len ak sa pri fyzickej inventúre zásob zistí nižší skutočný stav oproti účtovnému stavu alebo pri mladých zvieratách, len ak ide o nezavinенé uhytnie,
 - f) prípady, na ktoré sa normy prirodzených úbytkov nevzťahujú, napr. na tovar a iné zásoby prevzaté v kusoch alebo vo výrobnom balení, na úbytky vzniknuté krádežou, zásoby vrátené dodávateľovi.

Účtovná jednotka, ak chce uplatniť straty vznikajúce prirodzeným úbytkom zásob ako súčasť výrobných, odbytových alebo iných prevádzkových nákladov a zároveň, aby sa považovali za náklady súvisiace so zdaniteľnými výnosmi (daňové náklady) musí preukázať, že

- a) stanovené normy prirodzených úbytkov sú zahrňované do výrobných a cenových kalkulácií, napr. do predajných cien výrobkov alebo tovaru,
- b) výška noriem bola stanovená objektívne, napr. na základe viacročných zisťovaní a overovaní v konkrétnych výrobných, technických, technologických a ekonomických podmienkach účtovnej jednotky,
- c) výpočet vyčíslených strát do normy prirodzených úbytkov zásob je v súlade s vydaným vnútorným predpisom a je súčasťou záznamov vyhotovených z inventarizácie zásob (inventúrnych súpisov alebo inventarizačného zápisu), na podklade ktorých boli interným účtovným dokladom zaúčtované v účtovníctve.

Stratné

Účtovné jednotky s maloobchodným predajom tovaru si môžu stanoviť normy stratného v maloobchodnom predaji, ktoré musia byť objektívne a ekonomicky odôvodnené. Pojem stratného postupy účtovania neobsahujú. Možno sa s ním stretnúť v § 21 ods. 2 písm. e) zákona o dani z príjmov, podľa ktorého stratné v maloobchodnom predaji na základe ekonomicky odôvodnených noriem úbytkov

tovaru určených daňovníkom, sa nepovažujú za manká a škody. Normy stratného si účtovné jednotky stanovujú obdobným spôsobom ako normy prirodzených úbytkov zásob.

Priama spotreba materiálu

Účtovná jednotka účtujúca zásoby spôsobom A môže podľa § 43 ods. 14 opatrenia niektoré druhy materiálu účtovať pri ich obstaraní priamo do spotreby, bez zaúčtovania na sklad. Vybrané druhy materiálov uvedie vo vnútornom predpise, pričom sa musí dodržať zásada, že zaúčtovaná spotreba zodpovedá skutočnej spotrebe materiálu. Za tým účelom pri účtovnej závierke, na základe vykonanej inventarizácie sa zníži zaúčtovaná spotreba o hodnotu materiálu, ktorý v skutočnosti spotrebovaný nebol, účtovným zápisom v prospech účtu 501 – Spotreba materiálu a na ťarchu účtu 112 – Materiál na sklade.

Oceňovanie zásob

(zmena od 1.1.2016)

Oceňovanie reprodukčnou obstarávacou cenou bolo z § 25 zákona vypustené s účinnosťou od 1.1.2016.

Zásoby sa oceňujú ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu spôsobmi podľa § 25 zákona, a to

- a) obstarávacou cenou, ak sú obstarané za odplatu,
- b) vlastnými nákladmi, ak sú vytvorené vlastnou činnosťou,
- c) reálnou hodnotou podľa § 27 ods. 2 zákona, ak sú
 - c1) nadobudnuté bezodplatne,
 - c2) preradené z osobného vlastníctva do podnikania,
 - c3) nadobudnuté kúpou podniku alebo vkladom podniku alebo jeho časti a nadobudnuté zámennou,
 - c4) prevzaté nástupníckou účtovnou jednotkou od obchodnej spoločnosti alebo družstva zanikajúcich bez likvidácie.

Obstarávacou cenou podľa § 25 ods. 6 zákona je cena, za ktorú sa majetok obstaral vrátane nákladov súvisiacich s obstaraním a všetky zníženia tejto obstarávacej ceny.

Vlastnými nákladmi podľa § 25 ods. 6 zákona pri zásobách vytvorených vlastnou činnosťou sa rozumie priame náklady vynaložené na výrobu, prípadne aj časť nepriamych nákladov, ktorá sa vzťahuje na výrobu.

Reálnou hodnotou podľa § 27 ods. 2 zákona sa rozumie

- a) trhovú cenu,
- b),c),d) hodnota zistená oceňovacím modelom alebo posudkom znalca.

§ 22

Podrobnosti o postupoch účtovania pri oceňovaní zásob

(1) *Úbytok zásob rovnakého druhu sa môže účtovať v ocenení cenou zistenou váženým aritmetickým priemerom z obstarávacích cien alebo vlastných nákladov, alebo spôsobom,*

keď prvá cena na ocenenie prírastku zásob sa použije ako prvá cena na ocenenie úbytku zásob. Vážený aritmetický priemer sa počíta najmenej raz za mesiac.

(2) Obstarávaciu cenu zásob je možné na analytických účtoch rozdeliť na cenu, za ktorú sa majetok obstaral a náklady súvisiace s obstaraním alebo na vopred stanovenú cenu, za ktorú sa majetok obstará a odchýlku od skutočnej ceny, za ktorú sa majetok obstará a náklady súvisiace s obstaraním. Pri vyskladnení zásob sa tieto náklady alebo odchýlky rozpúšťajú spôsobom uvedeným vo vnútornom predpise účtovnej jednotky.

(3) Z vnútropodnikových služieb súvisiacich s obstaraním zásob nákupom a so spracovaním zásob, sa do obstarávacej ceny aktivuje len prepravné a vlastné náklady na spracovanie materiálu podľa § 43 ods. 2 a 4.

(4) Finančné náklady súvisiace s použitím cudzích zdrojov, napríklad úroky, môžu sa zahrnúť do vlastných nákladov len vtedy, ak patria do obdobia ich vytvárania.

(5) Vlastné náklady pri zásobách vytvorených vlastnou činnosťou sa ocenia buď vo svojej skutočnej výške, alebo vo výške vlastných nákladov podľa operatívnych (plánových) kalkulácií. Takto určené náklady sú náklady určené v konkrétnych technických, technologických, ekonomických a organizačných podmienkach určených technickou prípravou výroby na uskutočňovanie výkonov a preto sú takmer zhodné so skutočnými vlastnými nákladmi.

(6) Súčasťou ocenenia zásob sú zľavy z ceny. Zľava z ceny poskytnutá k už predaným alebo spotrebovaným zásobám sa účtuje ako zníženie nákladov na predané alebo spotrebované zásoby. Za zľavu z ceny sa nepovažuje nepeňažné dodanie iného druhu ako je prijatý tovar, výrobok alebo služba, ktorý sa účtuje podľa § 33 ods. 4 alebo podľa § 78 ods. 4.

(7) Zásoby nadobudnuté zámenou podľa § 25 ods. 1 písm. e) druhého bodu zákona sa ocenia reálnou hodnotou podľa § 27 zákona. Pri účtovaní zámeny sa primerane postupuje ako pri účtovaní kúpy a predaja. Rozdiel medzi reálnou hodnotou nadobudnutých zásob a účtovnou hodnotou odovzdaného majetku sa účtuje podľa charakteru tohto rozdielu na vecne príslušný nákladový účet, na ktorom sa účtuje úbytok tohto majetku alebo na vecne príslušný výnosový účet, na ktorom sa účtuje dosiahnutie výnosu z tohto majetku.

Zľavy z ceny

Podľa § 22 ods. 6 opatrenia zľavy z ceny sú súčasťou ocenenia zásob, t.j. o poskytnutú zľavu sa znižuje obstarávacía cena kúpených zásob. Za zľavu z ceny podľa § 74 ods. 2 opatrenia sa považuje napr. zľava z ceny za odobraté množstvo, zľava z ceny z dôvodu urýchlenej platby, zľava z ceny z dôvodu podieľania sa na reklame výrobku, tovaru alebo služby. Za zľavu z ceny sa nepovažuje nepeňažné dodanie iného druhu ako je prijatý tovar, výrobok alebo služba, napr. tovar zdarma a prezentačné akcie, ktoré sa účtuje ako bezodplatné nadobudnutie zásob so súvzťažným zápisom v prospech účtu 648 – Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti.

Poskytované zľavy sa zvyčajne označujú ako skontá, rabaty, bonusy.

Skontom sa označuje zľava z ceny pri promptnej platbe za dodávku alebo pri platbe v skoršom termíne ako bola dohodnutá splatnosť, napr. zníženie ceny o určité percento, ak je platba uskutočnená do určitého počtu dní.

Rabat je zľava (zrážka) z ceny tovaru, výrobkov a služieb, ktorú poskytuje dodávateľ odberateľovi bez ohľadu na čas platenia, buď priamo vo faktúre alebo

7	Zúčtovanie výnosov bud. období do výnosov bežného účt. obdobia, v ktorom sú servisné služby vykonávané	384	602
8	Prijatá platba účastníckeho poplatku na seminár na základe prihlášky (zmluvy)	221	324
9	Faktúra vystavená odberateľovi (účastníkovi) po prijatí platby účastníckeho poplatku na seminár		
	a) účastnícky poplatok v cene bez DPH na seminár, ktorý sa uskutoční v bežnom účtovnom období		602
	b) účastnícky poplatok v cene bez DPH na seminár, ktorý sa uskutoční v budúcom účtovnom období		384
	c) DPH – daňová povinnosť		343
	d) celková suma faktúry	311	
10	Zúčtovanie prijatej platby účastníckeho poplatku s faktúrou	324	311
11	Zúčtovanie výnosov budúcich období do výnosov bežného účtovného obdobia, v ktorom sa seminár uskutoční	384	602
12	Dotácia na nadobudnutý majetok vrátane technického zhodnotenia a dotácia na úhradu (kompenzáciu) nákladov	346, 347	384
13	Zúčtovanie pomernej časti dotácie do výnosov bežného účtovného obdobia súvisiacej so zaúčtovanými nákladmi	384	648, 668
14	Bezodplatne nadobudnutý dlhodobý majetok – odpisovaný	041, 042	384
15	Zúčtovanie časového rozlíšenia výnosov vo výške odpisov alebo zostatkovej ceny pri vyradení majetku	384	648
16	Vyúčtovanie (faktúra) za vykonané preložky rozvodných zariadení podľa osobitného predpisu (zákona o energetike)	311	384, 343
17	Zúčtovanie časového rozlíšenia výnosov vo výške odpisov týchto rozvodných zariadení	384	648
385 – Príjmy budúcich období			
1	Nájomné platené nájomcom pozadu		
	a) nájomné účtované do výnosov v časovej a vecnej súvislosti s bežným účtovným obdobím	385	602
	b) prijatá platba nájomného v nasledujúcom účt. období	221, 211	385
2	Bankové úroky nepripísané na bankový účet do konca účtovného obdobia (v hrubej sume)	385	662
3	Daň z úrokov, ktorá bude vybraná zrážkou pri pripísaní úrokov v nasledujúcom účtovnom období	591AÚ	383
4	Bankové úroky prijaté na bankový účet v nasledujúcom účtovnom období		
	a) prijaté úroky v hrubej sume	221	385
	b) daň z úrokov vybraná zrážkou	383	221

39 – Opravná položka k zúčtovacím vzťahom a vnútorné zúčtovanie

391 – Opravné položky k pohľadávkam			
1	Tvorba zákonných opravných položiek		
	a) k pohľadávkam voči dlžníkom v konkurznom konaní a reštrukturalizačnom konaní	547	391/AÚ
	b) k nepremľčaným pohľadávkam, pri ktorých je riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí	547	391/AÚ
2	Tvorba OP k sporným a rizikovým pohľadávkam, ktoré nespĺňajú podmienky pre tvorbu zákonných OP	547	391/AÚ
3	Zúčtovanie OP z dôvodu vyradenia pohľadávky, napr. pri odpise nevymožiteľnej pohľadávky – odpis pohľadávky		
	a) do výšky vytvorenej opravnej položky	391/AÚ	311, 3..
	b) prevyšujúcej vytvorenú opravnú položku	546	311, 3..
	alebo alternatívne:		
	a) odpis trvale nevymožiteľnej pohľadávky	546	311, 3..
	b) zúčtovanie opravnej položky k odpísanej pohľadávke	391/AÚ	546
4	Zúčtovanie opravnej položky z dôvodu úplného alebo čiastočného zániku opodstatnenia OP, napr. pri inkase rizikovej pohľadávky, uznaní spornej pohľadávky dlžníkom	391/AÚ	547
5	Kurzový rozdiel ku dňu účtovnej závierky z opravnej položky vyjadrenej v cudzej mene		
	a) kurzový zisk	391/AÚ	663
	b) kurzová strata	563	391/AÚ
395 – Vnútorné zúčtovanie			
1	Dodávky vnútropodnikových služieb medzi vnútornými organizačnými útvarmi účtovnej jednotky		
	a) v odovzdávajúcom útvare	395	699
	b) v preberajúcom útvare	599	395
2	Presuny majetku medzi vnútornými organizačnými útvarmi		
	a) v odovzdávajúcom útvare	395	0.., 1..
	b) v preberajúcom útvare	0.., 1..	395
3	Presuny majetku medzi zriaďovateľom a jeho organizačnou zložkou (stálou prevádzkarňou) a naopak		
	a) majetok odovzdaný zriaďovateľom organizačnej zložke a naopak	395	0.., 1..
	b) majetok prevzatý organizačnou zložkou od zriaďovateľa a naopak	0.., 1..	395

398 – Spojovací účet pri združení					
Príklad účtovania: Podnikatelia A, B, C uzavreli zmluvu o združení na spoločné prevádzkovanie obchodu s tovarom. Účastníka A určili za správcu združenía a poverili ho vedením účtovníctva združenía. Pre spoločné podnikanie účastníci združenía vložili (v €):					
Účastník A vložil peniaze vo výške	3 000				
Účastník B vložil tovar v hodnote	3 000				
Účastník C poskytol sklad v zostatkovej cene	2 000				
Zároveň sa účastníci združenía dohodli, že sa budú podieľať na majetku získanom pri prevádzkovaní spoločnej činnosti podielmi zodpovedajúcimi ich vkladom, t.j. pomerom 3000:3000:2000.					
Združenie dosiahlo za rok					
a) výnosy vo výške	12 000				
b) náklady vo výške	8 200				
Výnosy a náklady združenía si účastníci rozdelili v pomere vloženého majetku, t.j.					
Účastníci	Vložený majetok	Výnosy	Náklady		
A	3 000	4 500	3 075		
B	3 000	4 500	3 075		
C	2 000	3 000	2 050		
	8 000	12 000	8 200		
Účtovanie o združení účastníkom A , t.j. správcom združenía (oddelené v analytickej evidencii účtovnej jednotky)					
1	Poskytnutá peňažná čiastka účastníkom A	3 000	221	398/A	
2	Poskytnutý tovar účastníkom B	3 000	132	398/B	
3	Poskytnutie skladu účastníkom C				
	a) obstarávacía cena	4 000			
	b) oprávky	2 000			
	c) zostatková cena	2 000	75./C		
4	Nákup tovaru	5 000	132	321	
5	Predaj tovaru				
	a) predajná cena tovaru	12 000	311	604	
	b) obstarávacía cena predaného tovaru	8 000	504	132	
6	Odpisy skladu				
	a) zúčtovanie do nákladov	200	548	398/C	
	b) úhrada odpisov účastníkovi C	200	398/C	221	
	c) zaúčtovanie oprávok na podsúvahovom účte	200		75./C	
7	Úhrada dodávateľom za tovar	4 000	321	221	
8	Inkaso pohľadávok od odberateľov	10 000	221	311	

9	Rozdelenie výnosov a nákladov medzi účastníkov			
	a) účastník A			
	a1) výnosy	4 500	604	398/A
	a2) náklady	3 075	398/A	504
	b) účastník B			
	b1) výnosy	4 500	604	398/B
	b2) náklady	3 075	398/B	504
	c) účastník C			
	c1) výnosy	3 000	604	398/C
	c2) náklady	2 050	398/C	504
Účtovanie u účastníkov združenia				
Účastník A				
1	Poskytnutá peňažná suma združeniu	3 000	398	221
9a	Podiel na výnosoch a nákladoch združenia			
	a1) výnosy	4 500	398	648
	a2) náklady	3 075	548	398
Účastník B				
2	Poskytnutý tovar združeniu	3 000	398	132
9b	Podiel na výnosoch a nákladoch združenia			
	b1) výnosy	4 500	398	648
	b2) náklady	3 075	548	398
Účastník C				
3	Poskytnutie skladu pre činnosť združenia			
	a) obstarávacia cena	4 000		
	b) oprávky	2 000		
	c) zostatková cena	2 000	75./Z	
4	Odpisy skladu			
	a) účtované do nákladov	200	551	081
	b) pohľadávka vo výške odpisov voči združeniu	200	398	648
	c) inkaso pohľadávky	200	221	398
9c	Podiel na výnosoch a nákladoch združenia			
	c1) výnosy	3 000	398	648
	c2) náklady	2 050	548	398
Pozn.: Príklad je značne zjednodušený, tzn., že v praxi sa vyskytuje množstvo ďalších operácií týkajúcich sa činnosti združenia				

ÚČTOVÁ TRIEDA 4 – KAPITÁLOVÉ ÚČTY A DLHODOBÉ ZÁVÄZKY

41 – Základné imanie a kapitálové fondy			
	Obsah účtovného prípadu	MD Účtovací predpis D	
411 – Základné imanie			
A. Akciová spoločnosť			
I. Založenie akciovej spoločnosti bez výzvy na upisovanie akcií (§ 172 Obch. zák.)			
1	Pohľadávka za upísané vlastné imanie voči zakladateľom		
	a) vklad do ZI vo výške zapísanej v obchodnom registri	353	411
	b) vklad do rezervného fondu (§ 217 ods. 1 Obch. zák.)	353	412
2	Splatená časť vkladov v peniazoch	211, 221	353
3	Ďalšie splácanie upísaného vkladu do základného imania a do rezervného fondu – inkaso pohľadávky		
	a) v peniazoch	211, 221	353
	b) nepeňažným vkladom, ocenenie ktorého je určené v zakladateľskej zmluve (v uznanej hodnote vkladu)		
	b1) dlhodobého majetku	0..	353
	b2) zásob	11., 124, 13.	353
	b3) pohľadávok	3..	353
	b4) DPH na odpočítanie vyúčtovaná vkladateľom	343	361, 365
	c) úhrada DPH vkladateľovi nepeňažného vkladu	361, 365	221
4	Vyúčtovanie výdavkov, ktoré uhradil pri založení spoločnosti zakladateľ (akcionár)	538, 512, 518, 5..	365
5	Úhrada záväzku zakladateľovi		
	a) v peniazoch	365	211, 221
	b) započítaním s pohľadávkou za upísané vlastné imanie	365	353
II. Založenie akciovej spoločnosti na základe výzvy na upisovanie akcií (§ 164 Obch. zák.)			
1	Pohľadávka voči zakladateľom a upisovateľom akcií, ktorá sa rovná hodnote ZI zapísanej v obchodnom registri	353	411
2	Pohľadávka za upísané akcie nad menovitú hodnotu akcií (emisné ážio)	353	412
3	Splatená časť upísaných vkladov a upísaných akcií	211, 221	353
4	Ďalšie splácanie upísaných akcií		
	a) v peniazoch	211, 221	353
	b) nepeňažným vkladom, ocenenie ktorého je určené v zakladateľskej zmluve (v uznanej hodnote vkladu)	účty vlož. majetku	353

	c) DPH na odpočítanie vyúčtovaná vkladateľom vkladu	343	361, 365
	d) úhrada DPH vkladateľovi nepeňažného vkladu	361, 365	221
5	Vrátenie splatenej sumy akcionárovi za upísané akcie, ak nesplatil celý emisný kurz v stanovenom termíne (§ 177 Obch. zák.) a zo spoločnosti bol vylúčený		
	a) prevod akcií vylúčeného akcionára na spoločnosť v menovitej hodnote vrátane emisného ážia	252	
	b) zrušenie pohľadávky vo výške nesplateného emisného kurzu akcií		353
	c) záväzok voči vylúčenému akcionárovi vo výške splatenej časti upísaných akcií		379
6	Úhrada záväzku po znížení o nárok spoločnosti voči akcionárovi za porušenie povinnosti upisovateľa		
	a) úroky z omeškania a náhrada vzniknutých nákladov	379	645, 648
	b) úhrada záväzku znížená o vyúčtované náhrady	379	221
III. Zvýšenie základného imania			
1	Zvýšenie ZI upísaním nových akcií (§ 203 Obch. zák.)		
	a) pohľadávka voči upisovateľom v menovitej hodnote upísaných akcií	353	419
	b) pohľadávka voči upisovateľom nad menovitú hodnotu akcií (emisné ážio)	353	412
2	Splatenie pohľadávky upisovateľmi v peniazoch	211, 221	353
3	Zvýšenie ZI ku dňu zápisu v obchodnom registri	419	411
4	Zvýšenie ZI z majetku spoločnosti (§ 208 Obch. zák.)		
	a) zvýšenie ZI na základe rozhodnutia valného zhromaždenia z vlastných zdrojov spoločnosti	účty vl. imania	419
	b) zvýšenie ZI ku dňu zápisu v obchodnom registri	419	411
	Zvýšenie sa vykoná (§ 209 Obch. zák.)		
	b1) vydaním nových akcií a ich bezodplatným rozdelením medzi akcionárov (§ 209 Obch. zák.)		
	1) vydanie nových akcií sa zaúčtuje na podsúvahovom účte ako záväzok voči akcionárom		75.
	2) zníženie záväzku voči akcionárom o hodnotu odovzdaných alebo pripísaných akcií akcionárom	75.	
	b2) zvýšením menovitej hodnoty doterajších listinných akcií bez výmeny alebo ich výmenou za nové		
	1) prevzatie akcií od akcionárov v pôvodnej menovitej hodnote sa zaúčtuje ako záväzok voči akcionárom na podsúvahovom účte		75.
	2) zvýšenie záväzku voči akcionárom o sumu zvýšenia menovitej hodnoty akcií		75.

	3) zníženie záväzku o hodnotu odovzdaných akcií akcionárom vo zvýšenej menovitej hodnote akcií	75.	
	b3) zvýšením menovitej hodnoty zaknihovaných akcií zmenou zápisu v evidencii cenných papierov		
	1) záväzok voči akcionárom zo zvýšenia menovitej hodnoty akcií		75.
	2) zníženie záväzku o zapísanú zmenu menovitej hodnoty akcií v evidencii cenných papierov	75.	
5	Postup účtovania, ak nepredložené listinné akcie boli vyhlásené za neplatné a namiesto nich boli vydané nové akcie a tie boli predané (§ 209 ods. 4, 5 Obch. zák.)		
	a) predaj novo vydaných akcií – pohľadávka voči kupujúcemu a záväzok voči dotknutým osobám, ktorých akcie boli vyhlásené za neplatné	315	379
	b) inkaso pohľadávky za predané akcie	211, 221	315
	c) nárok spoločnosti na náhradu nákladov vzniknutých v súvislosti s vyhlásením akcií za neplatné, vydaním nových akcií a ich predajom	379	648, 668
	d) výplata výťažku z predaja akcií dotknutej osobe	379	211, 221
6	Podmienené zvýšenie základného imania vydaním dlhopisov s právom výmeny dlhopisov za akcie (§ 207 Obch. zák.)		
	a) vydanie nových akcií v rozsahu vydaných vymeniteľných alebo prioritných dlhopisov	353	419
	b) výmena dlhopisov za akcie	241, 473	353
7	Zvýšenie ZI ku dňu zápisu v obchodnom registri	419	411
IV. Zníženie základného imania			
I	Zníženie základného imania vzatím určitého počtu akcií z obehu za odplatu (§ 213, 215b Obch. zák.)		
	a) vzaté akcie z obehu za odplatu	252	361, 365
	b) vytvorenie osobitného rezervného fondu vo výške účt. ocenenia vlastných akcií (§ 161d Obch. zák.)	účty vl. imania	421AÚ, 417AÚ
	c) úhrada záväzku akcionárom za akcie vzaté z obehu	361, 365	211, 221
	d) návrh na zníženie základného imania v obchodnom registri v menovitej hodnote akcií vzatých z obehu	419	252
	e) zúčtovanie rozdielu medzi menovitou hodnotou a obstarávacou cenou vlastných akcií		
	e1) ak je menovitá hodnota vyššia	252	41.
	e2) ak je menovitá hodnota nižšia	42., 41.	252
	f) zníženie ZI ku dňu zápisu v obchodnom registri	411	419
	g) zrušenie osobitného rezervného fondu po zápise zníženia základného imania v obchodnom registri	421AÚ, 417AÚ	účty vl. imania

2	Zníženie ZI vzatím určitého počtu akcií z obehu, ktoré poskytli akcionári bezodplatne (§ 215b Obch. zák.)		
	a) vzaté akcie z obehu v menovitej hodnote	252	417
	b) návrh na zníženie základného imania v obch. registri v menovitej hodnote akcií vzatých z obehu	419	252
	c) zníženie ZI ku dňu zápisu v obchodnom registri	411	419
	d) úhrada straty z rezervného fondu vytvoreného bezodplatným poskytnutím akcií akcionármi	417	431, 429
3	Zníženie základného imania znížením menovitej hodnoty akcií na účel krytia strát spoločnosti (§ 215a Obch. zák.)		
	a) návrh na zníženie ZI na základe rozhodnutia valného zhromaždenia	419	431, 429
	b) zníženie ZI ku dňu zápisu v obchodnom registri	411	419
	Zníženie sa vykoná		
	b1) znížením menovitej hodnoty doterajších listinných akcií bez výmeny alebo ich výmenou za nové		
	1) prevzatie akcií od akcionárov v pôvodnej menovitej hodnote sa zaúčtuje ako záväzok voči akcionárom na podsúvahovom účte		75.
	2) zníženie záväzku voči akcionárom o sumu zníženia menovitej hodnoty akcií	75.	
	3) zníženie záväzku o hodnotu odovzdaných akcií akcionárom v zníženej menovitej hodnote	75.	
	b2) znížením menovitej hodnoty zaknihovaných akcií zmenou zápisu v evidencii cenných papierov		
	1) pohľadávka voči akcionárom zo zníženia menovitej hodnoty akcií	75.	
2) zníženie pohľadávky o zapísanú zmenu menovitej hodnoty akcií v evidencii cenných papierov		75.	
4	Zníženie ZI znížením menovitej hodnoty akcií na krytie strát spoločnosti s čiastočnou odplatom akcionárom		
	a) časť zníženej menovitej hodnoty akcií použitá na odplatu akcionárom		361, 365
	b) časť zníženej menovitej hodnoty akcií použitá na krytie strát spoločnosti		431, 429
	c) návrh na zníženie ZI o sumu zníženia menovitej hodnoty akcií celkom	419	
	<i>Zníženie menovitej hodnoty akcií sa vykoná obdobne ako je uvedené v pol. č. 3</i>		
5	Zníženie ZI ku dňu zápisu v obchodnom registri	411	419
6	Úhrada odplaty akcionárom	361, 365	211, 221

	Pozn.: Ak akcionár nepredloží v lehote určenej uznesením valného zhromaždenia akcie na výmenu alebo vyznačenie zníženia ich menovitej hodnoty (§ 214 Obch. zák.), postupuje sa pri účtovaní vydania nových akcií a výplate výťažku z predaja dotknutej osobe obdobne, ako je uvedené pri zvýšení základného imania v pol. č. 5.		
V. Akcie zamestnancov spoločnosti			
1	Upisovanie akcií zamestnancami a.s., splácané v nižšej cene ako je emisný kurz (§ 204 ods. 4 Obch. zák.)		
	a) upísané akcie v menovitej hodnote	353	419
	b) splatenie upísaných akcií zamestnancami v nižšej cene ako je emisný kurz akcie	211, 221	353
	c) rozdiel v cene uhradený z vlastných zdrojov spoločnosti	42., 41..	353
2	Zvýšenie ZI ku dňu zápisu v obchodnom registri	419	411
VI. Vyrovnanie s akcionármi pri zrušení akciovej spoločnosti s likvidáciou			
1	Závazok voči akcionárom z rozdelenia likvidačného zostatku (§ 179 ods. 8 a § 220 Obch. zák.)	411	361, 365
2	Daň z príjmov vyberaná zrážkou podľa § 43 ods. 3 písm. r) zák. o dani z príjmov z podielu na likvidačnom zostatku vyplácaný fyzickej osobe (účinnosť od 1.1.2017)	365	342
3	Výplata podielu na likvidačnom zostatku v peniazoch	361, 365	211, 221
4	Vydanie podielu na likvidačnom zostatku v majetku, napr. vydaním dlhodobého majetku alebo zásob	361, 365	08., 1..
B. Spoločnosť s ručením obmedzeným			
I. Založenie spoločnosti			
1	Pohľadávka voči spoločníkom za upísané vklady		
	a) vklad do základného imania vo výške zapísanej v obchodnom registri	353	411
	b) vklad do rezervného fondu, ak je určený v spoločenskej zmluve pri vzniku spoločnosti príplatkami spoločníkov nad hodnotu vkladov (§ 124 Obch. zák.)	353	417
2	Splatená časť vkladov v peniazoch (§ 111 ods. 1 Obch. zák.)	211, 221	353
3	Ďalšie splácanie vkladov spoločníkmi		
	a) v peniazoch	211, 221	353
	b) nepeňažným vkladom, ocenenie ktorého sa dohodne v spoločenskej zmluve (v uznanej hodnote vkladu)		
	b1) dlhodobého majetku	0..	353
	b2) zásob	11., 124, 13.	353
	b3) pohľadávok	3..	353
	b4) DPH na odpočítanie vyúčtovanú vkladateľom vkladu	343	361, 365
	b5) úhrada DPH vkladateľovi nepeňažného vkladu	361, 365	221

4	Vyúčtovanie výdavkov, ktoré uhradil pri založení spoločnosti spoločník (zakladateľ)	538, 512, 518, 5..	365
5	Úhrada záväzku spoločníkovi (zakladateľovi) spoločnosti		
	a) v peniazoch	365	211, 221
	b) započítaním s pohľadávkou za upísané vlastné imanie	365	353
II. Zvýšenie základného imania			
1	Zvýšenie ZI novými peňažnými a nepeňažnými vkladmi (§ 142, 143 Obch. zák.) – pohľadávka voči spoločníkom	353	419
2	Zvýšenie ZI z vlastných zdrojov spoločnosti (§ 144 Obch. zák.)	účty vl. imania	419
3	Zvýšenie ZI ku dňu zápisu v obchodnom registri	419	411
III. Zníženie základného imania			
1	Zníženie základného imania spoločnosti (§ 146 Obch. zák.)		
	a) ak sa znižuje ZI za účelom úhrady straty spoločnosti		
	a1) návrh na zníženie základného imania na základe rozhodnutia valného zhromaždenia	419	431, 429
	a2) zníženie ZI ku dňu zápisu v obchodnom registri	411	419
	b) ak zo zníženia základného imania sa poskytnú platby spoločníkom (§ 123 ods. 3 Obch. zák.)		
	b1) záväzok voči spoločníkom vo výške zníženia ZI	419	361, 365
	b2) platba poskytnutá spoločníkom zo zníženia ZI	361, 365	211, 221
	b3) zníženie ZI ku dňu zápisu v obchodnom registri	411	419
IV. Vyrovnanie so spoločníkom, ktorému účasť v spoločnosti zanikla (§ 61 a § 150 Obch. zák.)			
1	Účtovanie vyrovnacieho podielu		
	a) nárok spoločníka alebo dediča na vyrovnací podiel	252	361, 365, 379
	b) daň z príjmov vyberaná zrážkou podľa § 43 ods. 3 písm. r) zák. o dani z príjmov (účinnosť od 1.1.2017)	365, 379	342
	c) úhrada vyrovnacieho podielu v peniazoch	361, 365, 379	211, 221
2	Odplatný prevod vlastného obchodného podielu na iného spoločníka alebo tretiu osobu		
	a) úbytok podielu v obstarávacej cene	561	252
	b) tržba z odplatného prevodu obchodného podielu	351, 355	661
3	Zmena v osobe spoločníka ku dňu zápisu zmeny v obchodnom registri (len na analytických účtoch ZI)		
	a) vyradenie pôvodného spoločníka a jeho vkladu do ZI	411/AÚ	
	b) zaradenie nového spoločníka a jeho vkladu do ZI		411/AÚ

2	DPH na odpočítanie z poskytnutého preddavku na základe faktúry vystavenej dodávateľom na daň z prijatého preddavku	2 000	343/na odpočítanie	314, 05.
3	Prijatá faktúra po splnení dodávky			
	a) cena dodávky bez DPH	15 000	04., 11., 13., 5..	
	b) DPH na odpočítanie z ceny dodávky	3 000	343/na odpočítanie	
	c) cena dodávky spolu	18 000		321
4	Zníženie záväzku (faktúry) vo výške poskytnutého preddavku – zúčtovanie preddavku			
	a) zúčtovanie preddavku v sume bez DPH	10 000		314, 05.
	b) DPH – zníženie dane na odpočítanie o daň odpočítanú zo zaplateného preddavku	2 000		343/na odpočítanie
	c) zníženie záväzku spolu	12 000	321	
5	Úhrada faktúry dodávateľovi	6 000	321	221

Príklad č. 2

Oberateľ na objednanú dodávku zaplatí preddavok v rovnakej výške ako v príklade č. 1, avšak skutočné plnenie dodávky je v nižšej sume.

	Obsah účtovného prípadu	Suma €	MD Účt. predpis D	
	Účtovanie na strane dodávateľa			
1	Prijatý preddavok na bankový účet	12 000	221	324
2	Daňová povinnosť z prijatého preddavku na základe vystavenej faktúry na daň z prijatého preddavku	2 000	324	343/daň. povinnosť
3	Vystavená faktúra po splnení dodávky			
	a) cena dodávky bez DPH	8 000		601, 602, 604, 6..
	b) DPH – daňová povinnosť z ceny dodávky	1 600		343/daň. povinnosť
	c) cena dodávky spolu	9 600	311	
4	Zníženie pohľadávky (faktúry) vo výške prijatého preddavku – zúčtovanie preddavku			
	a) zúčtovanie preddavku v sume bez DPH	10 000	324	
	b) DPH – zníženie daňovej povinnosti o daň zaplatenú z prijatého preddavku	2 000	343/daň. povinnosť	
	c) zníženie pohľadávky spolu	12 000		311

5	Vrátenie preplatku odberateľovi	2 400	311	221
	Účtovanie na strane odberateľa			
1	Poskytnutý preddavok z bankového účtu	12 000	314, 05.	221
2	Daň na odpočítanie z poskytnutého preddavku na základe faktúry vystavenej dodávateľom na daň z prijatého preddavku	2 000	343/na odpočítanie	314, 05.
3	Prijatá faktúra po splnení dodávky			
	a) cena dodávky bez DPH	8 000	04., 11., 13., 5..	
	b) DPH na odpočítanie z ceny dodávky	1 600	343/na odpočítanie	
	c) cena dodávky spolu	9 600		321
4	Zníženie záväzku (faktúry) vo výške poskytnutého preddavku – zúčtov. preddavku			
	a) zúčtovanie preddavku v sume bez DPH	10 000		314, 05.
	b) DPH – zníženie dane na odpočítanie o daň odpočítanú zo zaplateného preddavku	2 000		343/na odpočítanie
	c) zníženie záväzku spolu	12 000	321	
5	Inkaso preplatku vráteného dodávateľom	2 400	221	321

3. Vykazovanie dlhodobých pohľadávok a dlhodobých záväzkov podľa zostatkovej doby ich splatnosti ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka

Účtovnej jednotke v roku 2018 banka poskytla dlhodobý bankový úver v sume 100 000 € s nasledovným splácaním:

Rok	Začiatkový stav k 1.1.	Splátka	Konečný zostatok k 31.12.
2018	-	-	100 000
2019	100 000	-	100 000
2020	100 000	30 000	70 000
2021	70 000	40 000	30 000
2022	30 000	30 000	-

Účtovanie v jednotlivých rokoch		Suma	MD Účt. predpis D		Vykazovanie zost. účtu k 31.12. v súvahe
Rok 2018					
1	Poskytnutie úveru na bankový účet	100 000	261	4611	4611 = dlhodobé
Rok 2019					
2	Pri uzavieraní účtovných kníh preúčtovanie splátky splatnej v r. 2020	30 000	4611	4612	4611 = dlhodobé 4612 = krátkod.
Rok 2020					
3	Splátka úveru z bankového účtu	30 000	4612	261	
4	Pri uzavieraní účtovných kníh preúčtovanie splátky splatnej v r. 2021	40 000	4611	4612	4611 = dlhodobé 4612 = krátkod.
Rok 2021					
5	Splátka úveru z bankového účtu	40 000	4612	261	
6	Pri uzavieraní účtovných kníh preúčtovanie splátky splatnej v r. 2022	30 000	4611	4612	4611 = dlhodobé 4612 = krátkod.
Rok 2022					
7	Splátka úveru z bankového účtu	30 000	4612	261	4611 = dlhodobé 4612 = krátkod.

Poznámka: V prípade, ak splátka v príslušnom roku nebola zaplatená, prejaví sa v zostatku účtu 4612 a vykazuje sa medzi bežnými bankovými úvermi spolu s preúčtovanou splátkou splatnou v nasledujúcom roku pri uzavieraní účtovných kníh.

Názvy použitých analytických účtov:

4611 – Bankové úvery so zostatkovou dobou splatnosti dlhšou ako 1 rok

4612 – Bankové úvery so zostatkovou dobou splatnosti najviac 1 rok

4. Výpočet a účtovanie odloženej dane z príjmov

Účtovanie o odloženej dani z príjmov, tak ako to vyplýva z § 10 postupov účtovania, sa vzťahuje na účtovné jednotky, ktoré majú povinnosť overenia účtovnej závierky audítorm podľa § 19 zákona. V ostatných účtovných jednotkách sa o odloženej dani z príjmov môže účtovať podľa rozhodnutia účtovnej jednotky.

Odložená daň z príjmov sa účtuje pri

a) dočasných rozdieloch medzi účtovnou hodnotou majetku a účtovnou hodnotou záväzkov vykázanou v súvahe a ich daňovou základňou; ide o dočasné rozdiely, ktoré účtovnej jednotke vznikli v splatnej dani z príjmov a ktoré sú uvedené v daňovom priznaní ako položky dočasne zvyšujúce alebo dočasne znižujúce výsledok hospodárenia pre daňové účely vrátane ich vysporiadania,

b) možnosti umorovať daňovú stratu v budúcnosti, pod ktorou sa rozumie možnosť odpočítať daňovú stratu od základu dane v budúcnosti,

c) možnosti previesť nevyužitú daňovú odpočty a iné daňové nároky do budúcich období.

Príklad:

Účtovnej jednotke vznikla povinnosť účtovať o odloženej dani z príjmov podľa § 10 ods. 4 opatrenia od 1.1.2022. Pred začatím účtovania odloženej dane z príjmov od 1.1.2022, musí sa v účtovnej jednotke zistiť, či pred rokom 2022 nevznikli dočasné rozdiely v splatnej dani z príjmov, ktoré neboli vysporiadané do 31.12.2021. Pritom sa postupuje nasledovne:

A. Odložená daň z dočasných rozdielov v splatnej dani z príjmov, ktoré neboli vysporiadané do konca účtovného obdobia, po ktorom sa začína prvýkrát účtovať o odloženej dani, t.j. do 31.12.2021:

v €

P. č.	Položky dočasne zvyšujúce a dočasne znižujúce výsledok hospodárenia pre daňové účely, ktoré neboli vysporiadané do 31.12.2021	Stav k 31.12.2021	Vplyv na základ dane		Odložená daň (21%)
			splatnej	odloženej	
1	Dočasný rozdiel medzi účtovnými a daňovými odpismi vrátane rozdielu zostatkovej ceny vyradeného dlhodobého hmotného majetku	132.683,27	-132.683,27	+132.683,27	27.863,49
2	Tvorba opravných položiek k rizikovým pohľadávkam (daňovo neuznaná) (zostatok účtu 391.2)	58.516,95	+58.516,95	-58.516,95	-12.288,56
3	Tvorba krátkodobej rezervy (daňovo neuznaná) na poskytované zľavy odberateľom (zostatok účtu 323.2)	944,08	+944,08	-944,08	-198,26
4	Nezaplatené nájomné (zostatok účtu 321/AÚ)	632,64	+632,64	-632,64	-132,86

5	Rozdiel, o ktorý zúčtovaná dotácia do výnosov na obstaranie DHM prevyšuje dotáciu k daň. odpisom	2.000,00	-2.000,00	+2.000,00	420,00
	Suma celkom odloženého daňového záväzku	x	-134.683,27	+134.683,27	28.283,49
	Suma celkom odloženej daňovej pohľadávky	x	+60.093,67	-60.093,67	-12.619,68

Ad 1) Kontrola správnosti dočasného rozdielu medzi účtovnými a daňovými odpismi dlhodobého hmotného majetku (odpisovaného) vrátane rozdielu medzi účtovnou a daňovou zostatkovou cenou vyradeného DHM za obdobie do 31.12.2021:

a) účtovná zostatková cena DHM k 31.12.2021	1,952.280,47 €
b) daňová zostatková cena DHM k 31.12.2021	1,819.597,20 €
Rozdiel k 31.12.2021	132.683,27 €

Ad A) Výpočet odloženej dane k 1.1.2022:

1. Odložený daňový záväzok

1.1. z dočasného rozdielu medzi účtovnou a daňovou zostatkovou cenou dlhodobého hmotného majetku

Základ odloženej dane $132.683,27 \times 21\%$ sadzba dane = 27.863,49 €

Účtovací predpis: MD 428, 429 D 481 27.863,49 €

1.2. z rozdielu, o ktorý zúčtovaná dotácia do výnosov je vyššia ako pomerná časť prislúchajúca k daňovým odpisom DHM

Základ odloženej dane $2.000,00 \times 21\%$ sadzba dane = 420,00 €

Účtovací predpis: MD 428, 429 D 481 420,00 €

2. Odložená daňová pohľadávka

2.1. z tvorby ostatných opravných položiek k rizikovým pohľadávkam (daňovo neuznaná)

Základ odloženej dane $-58.516,95 \times 21\%$ sadzba dane = -12.288,56 €

Účtovací predpis: MD 481 D 428, 429 12.288,56 €

2.2. z tvorby krátkodobej rezervy na poskytované zľavy odberateľom (daňovo neuznaná)

Základ odloženej dane $-944,08 \times 21\%$ sadzba dane = -198,26 €

Účtovací predpis: MD 481 D 428, 429 198,26 €

2.3. z nezaplatenej sumy nájomného

Základ odloženej dane $-632,64 \times 21\%$ sadzba dane = -132,86 €

Účtovací predpis: MD 481 D 428, 429 132,86 €

B. Odložená daň z dočasných rozdielov v splatnej dani z príjmov vrátane ich vysporiadania za účtovné a zdaňovacie obdobie – za rok 2022:

v €

P. č.	Položky dočasne zvyšujúce a dočasne znižujúce výsledok hospodárenia pre daňové účely vrátane ich vysporiadania za rok 2022	Vplyv na základ dane		Odložená daň (21%)
		splatnej	odloženej	
1	Dočasný rozdiel medzi účtovnými a daňovými odpismi vrátane rozdielu medzi účtovnou a daňovou zostatkovou cenou vyradeného dlhodobého hmotného majetku	-37.651,43	+37.651,43	7.906,80
2	Použitie krátkodobej rezervy na poskytované zľavy, tvorba ktorej nebola daňovým výdavkom (323.2/325)	-944,08	+944,08	198,26
3	Zúčtovanie opravných položiek k rizikovým pohľadávkam, tvorba ktorých nebola daňovým výdavkom (391.2/311)	-19.857,01	+19.857,01	4.169,98
4	Zaplatené nájomné z r. 2021 (321AÚ/221)	-632,64	+632,64	132,86
5	Tvorba opravnej položky k tovaru (505.2/196.2)	+8.110,61	-8.110,61	-1.703,23
6	Tvorba krátkodobej rezervy na zľavy z ceny poskytované odberateľom za predané výrobky (601.2/323.2)	+4.051,68	-4.051,68	-850,86
7	Nezaplatené nájomné (518.2/321)	+2.033,89	-2.033,89	-427,12
8	Rozdiel, o ktorý zúčtovaná dotácia do výnosov na obstaranie DHM je nižšia ako dotácia k daňovým odpisom	+2.000,00	-2.000,00	-420,00
	Suma celkom odloženého daňového záväzku	-59.085,16	+59.085,16	12.407,90
	Suma celkom odloženej daňovej pohľadávky	+16.196,18	-16.196,18	-3.401,21

Ad 1) Kontrola správnosti dočasného rozdielu medzi účtovnými a daňovými odpismi vrátane rozdielu medzi účtovnou a daňovou zostatkovou cenou vyradeného dlhodobého hmotného majetku (odpisovaného) za rok 2022:

a) účtovná zostatková cena DHM k 31.12.2022	1,683.897,53 €
b) daňová zostatková cena DHM k 31.12.2022	1,513.562,83 €
Rozdiel k 31.12.2022	170.334,70 €
Odpočít rozdielu k 31.12.2021	-132.683,27 €
Rozdiel zostatkovej ceny DHM za rok 2022	37.651,43 €

alebo:

a) účtovné odpisy a účt. zostatková cena vyradeného DHM za rok 2022	350.444,60 €
b) daňové odpisy a daňová zostatková cena vyradeného DHM za rok 2022	388.096,03 €
Rozdiel v odpisoch a zostatkovej cene za rok 2022	-37.651,43 €

Informácie o publikáciách a seminároch
Ing. Anny Cenigovej:

www.ceniga.sk

Ing. Anna Cenigová
Podvojný účtovníctvo podnikateľov

Praktická príručka,
doplnená a aktualizovaná k 1.1.2022

Vydavateľ:	CENIGA, s.r.o. Rusovská cesta 11, 851 01 Bratislava ceniga@ceniga.sk www.ceniga.sk
Vydanie:	dvadsiate – doplnené a aktualizované jún 2022
Počet strán:	656
Výtvarný návrh obálky:	Ing. Iris Bachratá
Grafická príprava obálky:	Ing. Marian Rusňák
Tlač:	AXIMA, Ivanka pri Dunaji
MOC:	29,70 € s DPH

ISBN 978-80-973274-2-2